

Kanada Magyar Újság
 Kanada és az angol nyelvű lapok leggyorsabb és legbizalmasabb híradója.
 Helyi elosztás: Előfizetés ára \$3.00
 Kijelölt országokban \$3.60
 Személyes átadás: kérésre
 Winnipeg, Man. 296 1/2 Main Street

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Újság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT OKTÓBER 6

NO. 41. SZAM.

Görömbey gyilkosát december 15.-én akasztják fel

EDMONTON, Alta. október 1. — A VERNON BOOHER FELE TÖMEGNYILKOSSÁG TÁRGYALÁSA, MELY TOBB MINT EGY HETEN ÁT TARTOTT AZ EDMONTONI TORVÉNYSZEKEN, SZOMBATON BEFEJEZŐDÖTT. AZ ESKÜDTSZEK KÉTÓRAI TÁRGYALÁS UTÁN VERNON BOOHER TÖBBNÖKNEK MONDOTTA KI A JULIUS 9.-ÉN MANVILLEBEN ELKÖVETETT GYILKOSSÁG ÜGYÉBEN.
 SIMMONS BÍRÓ AZ ESKÜDTEK VERDIKTJE ALAPJÁN KIMONDTA A HALÁLOS ÍTELETET, MELYNEK FOLYTÁN VERNON BOOHER, AKI GÖRÖMBEY GÁBOR HONFITÁRSUNKAT ÉS MEG HÁROM MÁR EMBERT OLY VERFAGYASZTÓ KEGYETLENSÉGGEL MEGGYILKOLT, DECEMBER 15.-ÉN A FORT SASKATCHEWAN BÖRTÖN UDVARÁN FELFOGJAK AKASZTANI.
 AZ ÍTELET KIHIRDEZÉSE UTÁN A BÍRÓ MEGKÉRDEZTE VERNON VAN-E VALAMI MONDANIVALÓJA:
 — NEM ERZEM MAGAM BŐNSÉNEK — MONDOTTA VERNON AZ IZGALOM LAZÍTÓL ELCSUKLÓ HANGON.
 A GYILKOS ÖGYVEDJE AZZAL VÉDEKEZETT, HOGY DR. LANGNER, BECSI DETEKTÍV, HIPNOZIS SEGÍTSÉGEVEL VETTE KI A VALLOMÁST A VERNON FIUBÓL, EZT A VÉDEKEZÉST AZONBAN A BÍRÓSÁG ELUTASÍTOTTA.
 A MAGYARSÁG BIZONYYARA MEGNYUGVÁSSAL VESZI TUDOMÁSUL A NÉPSZÉRO GÖRÖMBEY GÁBOR KEGYETLEN GYILKOSSÁG MÉRŐ BONTÉSEÁT, MELY TALÁN ENYHÍTENI FOGJA KEDVES HALOTTUNK, A SZÜLŐHAZÁBAN ÉLŐ ÖZVEGY ÉDESANYJANAK FAJDALMAT IS.

MAGYARORSZÁG FELEMELTE TILTAKOZÓ SZAVÁT AZ ÁLBÉKE-APOSTOLOK ELLEN

GENF, október 1. — A Népszövetség mostani ülésén különösen érdekes események robbantak ki. Benes, cseh külügyminiszter indítványára, hogy a közép-európai államok egymás közötti barátságát erősítsék irjanak alá, Apponyi gróf, Magyarország delegátusa kijelentette, hogy ilyen szerződés aláírására még nem jött el az alkalom, miután Magyarország szomszédos államait nem a barátság és megértés, hanem a gyűlölet és meg nem értés szelleme hatja át. A csehek, románok és szerbek megbízottja hevesen tiltakozott e vád ellen. (Hogy kinek volt igaz, elég ha a magyar-román határon most lejátszódott koporsóindáson utalunk, melyet lapunk más helyén közlünk. Szerk.)

A német és a magyar megbízott nem volt hajlandó szavazni a „lefe gyverzés” kérdésében

GENF, szeptember 30. — A Népszövetség Szövetségi lefe gyverzési bizottságának ülésén nagy konsternációt keltett és a beavatott körök véleménye szerint fontos és egyelőre beállíthatatlan következményekre vezethető Németország megbízottjának, Bernstorff grófnak állásfoglalása, aki megtagadta, hogy a bizottság egy fontos határozathoz hozza feljött. A határozat a lefe gyverzésről szól, de Bernstorff kijelentette, hogy annak szövege távol áll attól, amit Németország elfogadhat. Bernstorff azt is megtagadta, hogy állásfoglalást megmagyarásson és hírtelen elhagyta az ülést.
 A német megbízott állásfoglalása teljesen megdöbbentőnek érte a tanácsot, mert bár Bernstorff előzőleg is kijelentette, hogy a határozatot nem fogadják el, remélte, hogy bizonyos változtatásokkal Németország mégis a többség oldalára áll a szavazni fogó Ausztria Németország tagja lett a ligának és az új alkalom, hogy nem volt hajlandó a többség akaratába beletartozni. A konsternációt csak fo-

lombó véleményen vannak” és így ni ülésükön sok fontos és értékes pontot akar elintézni, de a lefe gyverzés kérdésében senki sem tudja, hogy milyen eredményt lesz képes a Liga elérni. A lefe gyverzési bizottság elnöke, Londonban kijelentette, hogy Németország állásfoglalása után kényvetelen a tanács utasítására várni, mert a határozat amúgy is a tanácsosok kezében van. Genfben az az általános vélemény, hogy a Népszövetség Szövetsége most-

Sulyos vádakat a Kanadai Magyar Szövetség elnöke ellen

DR. UJVÁRYNAK AZONNAL LE KELL MONDANIA AZ ELNÖKSÉGRŐL
 WINNIPEG, október 1. — Az elmúlt héten vettük az alábbi levelet:
 Alulírottak kérjük a Kanadai Magyar Újság szerkesztőségét, hogy az alábbiakat honfitársaink okulására becses lapjában közölni sziveskedjék.
 1928 augusztus 17.-én megjelentünk Dr. Ujváry János, Atlantis nevű regionál irodájában és fejenként 100-100 dollárt távirati uton való hazaküldésére (Magyarországra) adtuk utasítást Dr. Ujvárynak. Dr. Ujváry irodája a száz dollár után 3.00 dollár küldési díjat számított, amelyben már benn volt a távirati átutalás költsége is.
 Az időközben, 1928 szeptember 8.-án Magyarországon két órával lelelel megállapítottuk, hogy az augusztus 17.-én táviratilag átutalt pénz még szeptember 8.-án sem érkezett haza. A levéllel, amely ma érkezett meg hozzánk (Tóbiás Antal címére) megjelentünk a Kanadai Magyar Újságnál, ahol tanácsot kértünk, mitévő legyünk. A Kanadai Magyar Újság ajánlására bejelentettük az esetet a winniepei m. kir. konzulatusnál, ahol az egyik konzulatusi tisztviselő adott mellénk, akivel elmentünk a

NEVÜNK TISZTASÁGA: ÉLETKÉRDÉS!

Nem szívesen határoztuk el magunkat a fenti levél közlésére, bár a levelet aláíró panaszosok a hét folyamán többször is külön feljötték hozzánk és nyomatékosan kérték a fenti adatok közlését. Hogy végül mégis a közlés mellett döntöttünk, annak egyik fő oka az volt, hogy a legfontosabb pénzküldés idén mostanában, az aratás és céplés befejezése után kezdődik meg és ezért honfitársainkat meg akartuk óvni a nagyobb számban való károkozásától.
 A másik fő ok pedig az volt, hogy a fenti levél után újabb sulyos vádakat hoztak tudomásunkra Ujváry János irodája és személye ellen és tudomásunkra jutott az is, hogy időközben Ujváry felesleges hatósága is kénytelen volt az illető irodájában a vizsgálatot elrendelni.
 Mindezek azonban együttesen sem olyan nagy jelentőségűek, mint az a körülmény, hogy Dr. Ujváry János a jelen pillanatban a legnagyobb kanadai magyar szervezetnek a Kanadai Magyar Szövetségnek elnöke, aki tehát már nemcsak, mint magánember, de egy fontos tisztséget betöltő valaki szerepét közelebb, akinek tevékenysége — ennél fogva — sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint egy magán üzleti cégé.
 Elég ha a magyarországi a Komor és Döry (Sulyok) féle szomorú esetre figyelmeztetjük, amely eset az itt-ellen magyarországi tekintélyre igen súlyos csapást mért — eldőlhetett tehát, milyen sulyos következményekkel járna, ha esetleg a törvényes vizsgálat Dr. Ujváryt olyan büntetőjogi esettel érintené, amely büntetés Dr. Ujváry, ben tartóztatná magát.

Dr. Ujváry azonban sem a hivatásos felzárkózásra sem a mi hozzáintézettségünkre nem tartotta szükségesnek válaszolni, ennek folytán rá szükre csak egyetlen mód maradt, hogy Ujváry Jánost a kanadai magyarországi nagynyilvánossága előtt a leghatározottabban felzárkóztassuk, hogy a Szövetség elnöki tisztségéről haladéktalanul mondjon le és kímélje meg a magyarországot attól, hogy ez a szomorú ügy a kanadai közvéleménynek tudomására jusson, amely joggal vonhat le neki tetézhető következtetéseket az illető magyarországról, amely Ujváry Jánost ilyen körülmények között legfontosabb szervezetének vezető pozíciójában megtűri.
 A magyarországi elvárja a Szövetség tisztikarától, hogy a megfelelő lépéseket Ujváryval szemben azonnal megtegye, hogy ezáltal elhárítsa a legfontosabb akadályt annak, ami a Szövetség intézményével szemben a magyarországi bizalmát és pártfogását még eddig is a legnagyobb mértékben megnehezítette és azt most már mindenképp lehetetlenné teszi, míg a Szövetség elnöki pozícióját Ujváry János fogja az illető magyarországról, amely Uj-

Az állam hajója le van horgonyozva!

MIT MONDOTT BENNETT WINNIPEGEN? — VERSZEGÉNY ÉS PROGRAMNELKÜLI A KONZERVATÍV POLITIKA
 Kanada politikájával a közvetlenül érdekeltéken kívül nem foglalkozik túlságosan nagy mértékben a közvélemény. Még a kanadai sajtó is sem lehet elmondani, hogy belpolitikai kérdéseknek olyan teret szentelne, mint azt általában például az európai államokban megszoktuk. Az itteni közvéleményt mindenképp gazdasági kérdések érdeklik és ezért mindig érdekes, ha az ember a két nagy kanadai politikai párt, a liberálisok, vagy a konzervatív ellenzék expónensei részéről összefoglaló jelentéseket hall. Ilyen kijelentéseknek volt tanuja az elmúlt héten Winnipeg, ahol Bennett, a kanadai konzervatívok mult évben megválasztott vezetője, több öszeszövegtelen fejlettel a pártjának állásfoglalását.
 Sok újat — sajnos — nem mondott Bennett. A konzervatív párt politikájának régi tengelye, a magasabb várnok bevezetésének szükességessége csillagzólag meg-észeknek a bevezetésének középontjában, bár Bennett ezáltal kerülte a vámkérdés megemlítését és helyette „egyenlő védelemről” és „tiszteletes versenyről” beszélt.
 Olyan Kanadát akarna Bennett látni, amely mind szorosabb szálakkal fűződik bele az angol világbirodalomba és mindinkább eltávolodik a szomszédos Egyesült Államoktól. Ezért küldött táviratot King-nek is, a jelenlegi liberális miniszterelnöknek is, amely táviratban azt kérdezte a miniszterelnöktől:
 — Vajjon melyik kikötő felé irányítja ön az állam hajóját?
 — Az állam hajója le van horgonyozva! — felelte King.
 Ebből a rövid táviratváltásból meglehetősen klasszikusan olvasható ki a liberális kormány jelenleg követett politikája és ugyanakkor kétség nélkül megállapítható, hogy King nem nélkülöz bizonyos diplomáciai felkészültséget sem, ha arra éppen szükség van.
 Végeredményben ajánlattal kell megállapítanunk, hogy Bennett winniepei látogatásához fűzött reményeinkben csalódtunk. Nagyszabású, részletes, komolyan alátámasztott politikai program kifejtését vártuk, ehelyett azonban csupán néhány érdekes statisztikai adatot és néhány egészen tehetséges rávilágítást kaptunk, de nélkülözünk kellett mindazokat a jeleket, amelyekből egy erőteljes konzervatív politikára, vagy egy nagyszabású államférfiúi karrier kialakítására lehetne következtetni.

Magyar és orosz tábornokok a német nagy hadgyakorlaton

MAGYAR MŰVÉSEK WINNIPEGEN
 Ezen a héten három alkalommal fogják hirdetni a magyar művészetet Winnipeg színházal. Az Orfeumban a hét folyamán fellép Békeffi Tivadar fővilágos bejáró társulatával, a Bijou moziban pedig a kolozsvári Nemzeti Színház nagynevű drámai színésze, majd Hollywood egyik legelső férfiszírája, Várkonyi Mihály látható egy amerikai tárgyú film főszerepében, és amit elsőnek kellett volna eltitelnünk, szombaton, 6.-án este 1/2 órákor pedig Winnipeg legünnepeltebb zangoraművészje, a magyar Putnik Lulu, aki nemcsak a Hudson Bay Co. rádiószínházban szerepelt, hanem a színházban is megjelent a magyar klasszikus darabokat utátró technikaival, ezáltal a Mens Muzical Club köznevelő fogja gyönyörködtetni művészi szövegjátékával.
 ELŐTÖTTE AZ AUTÓT A GYORSVONAT
 Summerbery, Sask. mellett vasúti átjáróról George Ramsay kereskedelmi utazó, feleségét és anyját darabokra szaggatta a CPR Vancouverből Winnipeg felé robogó gyorsvonat. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen Ramsay a szörnyes eredményben a vonat alá hajította autóját és az okozta az egész csúf halált.
 A lengyel határ közelében megtartott hadgyakorlat egy, a Németország keleti határára lejátszó esetleges háborút képviselt. Az orosz tábornokok egyike éppen az, aki az orosz-német háború esetén a német keleti front ellen vezetné a támadást.
 A hadgyakorlat beígazolta újra azt a rég ismert tényt, hogy a németek nagyon jó katonai szervezők.